

Số 45/HH-VP

V/v: Báo cáo kết quả tổ chức Hội thảo
về Hội đồng trường

Hà Nội, ngày 31 tháng 5 năm 2017

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc

Ngày 20/4/2017, Hiệp hội Các trường đại học, cao đẳng Việt Nam đã tổ chức hội thảo quốc gia với tiêu đề **“Hội đồng trường – Khâu đột phá trong việc thực hiện tự chủ đại học”** tại trường Đại học Sao Đỏ, huyện Chí Linh – tỉnh Hải Dương. Gần 200 đại biểu đã về dự; trong đó có 170 đại biểu của các trường đại học, cao đẳng ở các vùng miền trong cả nước từ Điện Biên, Lào Cai đến Kiên Giang, Cà Mau; 7 đại diện của các cơ quan TW: Ban Tuyên giáo TW (Vụ trưởng Vụ Giáo dục, Đào tạo và Dạy nghề), Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội (Tổng cục Dạy nghề), Bộ GD&ĐT (Vụ Tổ chức cán bộ, Vụ Giáo dục đại học), 03 chuyên gia giáo dục; gần 20 phóng viên của một số Báo – Đài TW và địa phương cùng các cán bộ Thường trực Hiệp hội.

Với tinh thần làm việc thẳng thắn và trách nhiệm, các đại biểu đã trao đổi ý kiến sôi nổi về những nội dung cơ bản và các khía cạnh liên quan đến tiêu đề của hội thảo. Các đại biểu đều cho rằng đây là một diễn đàn rất bổ ích về Hội đồng trường – là khâu đột phá để thực hiện tự chủ đại học. Các đại biểu đều cho rằng cần tiếp tục tổ chức thêm một số diễn đàn khác nữa để giúp các trường có được nhận thức đầy đủ, đúng đắn, từ đó mới có thể vận dụng và phát huy hiệu quả, phục vụ tốt đời mới giáo dục đại học.

Hiệp hội Các trường đại học, cao đẳng Việt Nam, trên cơ sở tổng hợp những nội dung ý kiến của các đại biểu đã nêu tại hội thảo, xin trân trọng báo cáo và xin đề đạt tới các cấp lãnh đạo một số kiến nghị sau:

1- Hội đồng trường phải là một tổ chức quyền lực cao nhất của trường, hoàn toàn không phải là một hội đồng tư vấn cho hiệu trưởng.

2- Tổ chức Hội đồng trường chỉ thích hợp và cần thiết khi lựa chọn cơ chế điều phối tự quản, chỉ có như vậy nó mới phát huy được sức mạnh của mình mà không trở thành hình thức.

3- Theo cơ chế này, chủ sở hữu của trường đại học công lập là chủ sở hữu cộng đồng, không phải chỉ có đại diện cơ quan chủ quản mà còn có cả các giáo chức, cán bộ công nhân viên, sinh viên, giới tuyển dụng, nhà tài trợ, trường bạn,

người đóng thuế, người dân trong vùng... Còn Hội đồng trường chính là người đại diện cho chủ sở hữu cộng đồng nên phải là tổ chức quyền lực cao nhất của trường đại học, phải có nhiều thành viên ưu tú đại diện cho các nhóm lợi ích có liên quan (stakeholders) và phải làm việc theo nguyên tắc đưa ra các nghị quyết tập thể. Rõ ràng nếu tuân theo cơ chế này thì sẽ không còn khái niệm “Bộ chủ quản”, như đã được nêu trong Nghị quyết 14/2005/NQ-CP ngày 2/11/2005 về đổi mới cơ bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006 – 2020.

Việc vẫn tồn tại “Bộ chủ quản”, tức là vẫn khẳng định sự tồn tại song hành mà thực chất là đóng vai trò quyết định của cơ chế kiểu tập quyền làm cho các hội đồng trường đã thành lập hoạt động rất khó khăn, mang tính hình thức và buộc phải chuyển dần qua chức năng tư vấn.

4- Đối với các trường đại học công lập, chủ sở hữu của trường là cộng đồng. Do đó, Hội đồng trường với tư cách đại diện cho cộng đồng, để có được các quyết định khách quan phản ánh đúng ý nguyện của cộng đồng, thì trong thành phần của nó phải có rất nhiều thành viên độc lập “bên ngoài” nhà trường (xu hướng chung là chiếm đa số). Một hội đồng trường với thành phần như quy định tại Thông tư số 18/2004/TT-BGD&ĐT ngày 21/6/2004 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, thực chất chỉ đại diện cho ý nguyện của tập thể nhà trường. Ở hướng dẫn này, do vẫn khẳng định duy trì cơ chế kiểu tập quyền nên không có đại diện của cơ quan chủ quản trong Hội đồng trường. Khắc phục điểm yếu đó, tổng số thành viên “ngoài trường” trong Hội đồng trường đã được nâng lên ở tỷ lệ trên 20% như ở Điều lệ trường đại học 2014, nhưng vẫn quá nhỏ. Ngoài ra để đảm bảo cho Hội đồng luôn có được sự khách quan, các thành viên ngoài trường không được hưởng bất kỳ khoản phụ cấp hoặc lương của nhà trường. Không nên hạn chế tuổi tác của thành viên Hội đồng trường.

5. Trong cơ chế Hội đồng, Hiệu trưởng phải được Hội đồng trường tuyển chọn hoặc mạnh hơn phải được Hội đồng trường tuyển dụng để điều hành quản lý nhà trường. Hiệu trưởng có trách nhiệm tổ chức triển khai các quyết nghị của Hội đồng trường. Hội đồng trường đóng vai trò lãnh đạo, còn Hiệu trưởng làm nhiệm vụ quản lý nhà trường. Hiệu trưởng không phải là người đại diện toàn quyền của cơ quan chủ quản, lại càng không phải là người sáng tạo ra Hội đồng trường (đứng dưới ô của cơ quan chủ quản).

6. Phải phân định rạch ròi vai trò lãnh đạo của tổ chức Đảng và của Hội đồng trường đối với Hiệu trưởng và tập thể Ban giám hiệu. Về vấn đề này nên vận dụng các nguyên tắc đã được áp dụng khi giải quyết các mối quan hệ giữa Ban Chấp hành Trung ương, Quốc hội và Chính phủ. Việc ở một số trường giới

thiệu Bí thư Đảng ủy trường làm kiêm luôn Chủ tịch Hội đồng trường cũng là một kinh nghiệm hay, rất đáng tham khảo.

7. Cơ cấu và nhân sự của Hội đồng trường ban đầu không nên do Hiệu trưởng đề xuất mà nên được chỉ định bởi một cơ quan có thẩm quyền cấp cao hơn trường đại học (Chính phủ đối với đại học và Bộ Giáo dục và Đào tạo đối với trường đại học). Cơ cấu, năng lực và phẩm chất các thành viên Hội đồng trường quyết định chất lượng của Hội đồng trường và do đó, quyết định thành công của tiến trình tự chủ của một trường đại học.

8. Chưa nên thành lập đại trà Hội đồng trường ở tất cả các trường đại học (theo kiểu “bệnh thành tích”). Hội đồng trường chỉ nên thành lập ở những trường đã hội đủ các điều kiện sau:

- Đã thể hiện đủ năng lực để được Nhà nước trao quyền tự chủ trên cơ sở nhận thức đầy đủ trách nhiệm xã hội của mình.

- Đã được giải phóng khỏi cơ chế bộ chủ quản. Sự lãnh đạo của cơ quan mà trường trực thuộc đối với nhà trường được thực hiện qua vai trò của các đại diện của mình trong Hội đồng trường (chấp nhận có số lượng tham gia chiếm tỷ lệ cao).

Với chức năng và quyền hạn của một tổ chức xã hội nghề nghiệp, Hiệp hội chúng tôi nhận thức rằng, tự chủ đại học là một trong những giải pháp quan trọng để đổi mới giáo dục đại học theo tinh thần của Nghị quyết số 29-NQ/TW, ở đó Hội đồng trường phải là khâu đột phá quan trọng.

Vì vậy Hiệp hội mong tiếp tục nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Thủ tướng, tạo điều kiện cho Hiệp hội được đóng góp phần mình vào sự nghiệp đổi mới giáo dục đại học nước nhà.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PTT Vũ Đức Đam (để b/c);
- Ban Tuyên giáo TŨ;
- Ủy Ban GDVHTTNNĐ Quốc Hội;
- Bộ GD&ĐT;
- Lưu VP HH.

TM. BAN CHẤP HÀNH HIỆP HỘI
CHỦ TỊCH



GS. TS. Trần Hồng Quân